

Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 15.-16.10.2009

Muinaisjäännöskohde 535 01 0030 Nivala Keskikotila.

Tarkastusmatkan kohdealueelle tyypillinen kivikautinen asuinpaikka.

Kynnetyn pellon maaperä savensekaista hienoa hietaa. Kuvattu kaakosta.

Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura

Sami Viljanmaa

2009

HRA 13.11.2009

Sisällysluettelo

Tiivistelmä.....	3
Johdanto.....	4
Tutkimusalue ja alueen muinaisjäännökset.....	4
Tarkastuksen tulokset.....	5
Yleiskartta Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista kiinteistä muinaisjäännöksistä...6	
Luettelo Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista kiinteistä muinaisjäännöksistä.....7	
Yleiskartta Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista esihistoriallisista löytöpaikoista..8	
Luettelo Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista esihistoriallisista löytöpaikoista.....9	
Kiinteiden muinaisjäännösten kohdekuvaukset ja peruskarttaotteet	10
535 01 0030 NIVALA KESKIKOTILA.....	10
535 01 0042 NIVALA PALOLA.....	12
535 01 0048 NIVALA JUNTTIKANGAS	14
1000004715 535-01-0068 NIVALA YLITALO.....	16
1000004727 535-01-0075 NIVALA PIRTIPERÄ.....	18
1000004730 535-01-0077 NIVALA HAAPALA.....	20
1000004732 535-01-0079 NIVALA KULLAS.....	22
Esihistoriallisten löytöpaikkojen kohdekuvaukset.....	24
1000006931 NIVALA KOKKONIEMI.....	24
1000006933 NIVALA JYRKÄ.....	25
1000014411 NIVALA MÄKELÄ.....	26
1000014412 NIVALA MANTILA.....	27
1000014423 NIVALA VAPAUDENTIE.....	28
1000014425 NIVALA KORJONEN.....	28
1000014439 NIVALA KYTÖNIITY.....	29
1000014440 NIVALA RAUDUSRANTA.....	30
1000014448 NIVALA YLIKOTILA.....	31
1000014447 NIVALA AROLA.....	32
Kuvaliite	32
Löytöluettelo (KM 38011, piikiven kappale kohteesta 535.01.0075 Nivala Pirttipenä) poistettu	36

Tiivistelmä

Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen
kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 15.-16.10.2009

Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura
Tarkastuksen suorittaja: FM Sami Viljanmaa

Nivalan keskustan osayleiskaavan uudistamiseen ja laajentamiseen liittyen tarkastettiin kaavoitettavalla alueella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäännösten nykytila. Tarkastukset toteutti Planeko Oy:n tilauksesta Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura 15.-16.10.2009 välisenä aikana. Kenttätyöt suoritettiin ja raportoinnista vastasi FM Sami Viljanmaa.

Kaavoitettava alue, jonka muinaisjäännökset tarkastettiin, oli pitkänomainen, ulkomitoiltaan noin 14 km x 4 km, yltäen Nivalan kirkolta noin seitsemän kilometriä sekä Haapajärven että Ylivieskan suunnille ja rajoittuen länsireunaltaan Kalajokeen ja Pidisjärveen. Pääosa alueesta oli peltoa, ja tarkastettavat kiinteät muinaisjäännökset poikkeuksetta pellolla tai rakennetussa ympäristössä sijaitsevia kivikautisia asuinpaikkoja. Tarkastettavia kiinteitä muinaisjäännöksiä kohdealueella oli seitsemän. Lisäksi tarkastettiin ne alueelle sijoittuneet esihistorialliset löytöpaikat, joiden sijaintitieto oli riittävän tarkka kohteen luotettavan paikantamisen onnistumiseksi. Aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöskohteita ei kaavoitettavalta alueelta löytöpaikkojen tarkastamisen lisäksi etsitty.

Muinaiseen aktiviteettiin tai muinaisjäännöskohteiden laajuuteen liittyvät havainnot jäivät tarkastusmatkalla vähäisiksi – useissa kohteissa ei havaittu mitään, joka olisi paljastanut muinaisjäännöksen olemassaolon. Ainoa talteen otettu löytö oli piikiven kappale kohteesta 535 01 0075 Nivala Pirttipera. Kyseinen löytö on todennäköisesti peräisin piilukko-tyyppisen aseisen iskurista, ja iältään se on historialliselle ajalle sijoittuva.

Kaikkiaan voidaan todeta, että Nivalan keskustan osayleiskaava-alueelle tehty kaksi-päiväinen kiinteiden muinaisjäännösten tarkastusmatka tuotti havaintoja, jotka vahvistivat alueen muinaisjäännöskohteiden tutkimuksellisesta potentiaalista ja nykytilasta jo aiemmin muodostuneita käsityksiä. Yksikään alueen muinaisjäännös ei ole koskemattomassa tilassa, ja on mahdollista, että useiden kohteiden alkuperäinen esihistoriallinen kulttuuri-kerros on viljelyn myötä täysin sekoittunut ja tuhoutunut.

Kenttätyöaika: 15.-16.10.2009

Löydöt: KM 38011

Tutkimuskustannukset: Nivalan kunta

Tutkimusraportti: S. Viljanmaa 23.10.2009 Museoviraston arkeologian osaston arkistossa, kopio Pohjois-Pohjanmaan museon arkistossa

Johdanto

Nivalan keskustan osayleiskaavan uudistamiseen ja laajentamiseen liittyen tarkastettiin kaavoitettavalla alueella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäännösten nykytila. Tarkastukset toteutti Planeko Oy:n tilauksesta Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura 15.-16.10.2009 välisenä aikana. Kenttätyöt suoritti ja raportoinnista vastasi arkeologi Sami Viljanmaa.

Tutkimusalue ja alueen muinaisjäännökset

Kaavoitettava alue, jonka muinaisjäännökset tarkastettiin, oli pitkänomainen, ulkomitoiltaan noin 14 km x 4 km, kokonaisalaltaan siis noin 56 km², yltäen Nivalan kirkolta noin seitsemän kilometriä sekä Haapajärven että Ylivieskan suunnille ja rajoittuen länsireunaltaan Kalajokeen ja Pidisjärveen (ks. kartta, s. 6). Pääosa alueesta oli peltoa, ja tarkastettavat kiinteät muinaisjäännökset poikkeuksetta pellolla ja / tai rakennetussa ympäristössä sijaitsevia kivikautisia asuinpaikkoja. Tarkastettavia kiinteitä muinaisjäännöksiä kohdealueella oli kaikkiaan seitsemän (ks. kartta, s. 6 ja luettelo, s. 7). Kohteista kolme oli paikallistettu vuonna 1984 Markku Heikkisen tarkastaessa Nivalasta tavattujen kiviesineiden löytöpaikkoja. Muut neljä kohdetta löytyivät vuonna 2005 Satu Koiviston suorittaman muinaisjäännösinventoinnin yhteydessä. Havainnot alueen kiinteiden muinaisjäännösten nykytilasta on esitetty kyseisten kohteiden kohdekuvausten yhteydessä. Kohdekuvauksissa esitetyt omistajatiedot on kirjattu Satu Koiviston vuonna 2005 laatiman inventointiraportin mukaisesti, ja niiden ajantasaisuutta ei ole tarkastettu. Karttaotteet on skannattu Planeko Oy:ltä saadusta kartta-aineistosta.

Tarkastusmatkan yhteydessä tarkastettiin myös ne alueelle sijoittuneet esihistorialliset löytöpaikat, joiden sijaintitieto oli siinä määrin tarkka, että kohteen luotettava paikallistaminen oli mahdollista. Yhteensä löytöpaikkoja alueella sijaitsi kymmenen, ja niistä onnistuttiin tarkastamaan kuusi (ks. kartta, s. 8 ja luettelo, s. 9). Kaksi alueelle sijoittunutta löytöpaikkaa oli jäänyt kaupunkirakentamisen alle ja kahden paikantaminen jäi epävarmaksi. Yksikään tarkastetuista löytöpaikoista ei tarkastuksen yhteydessä paljastunut kiinteäksi muinaisjäännökseksi, vaikka useat löytöpaikoista topografiansa perusteella sellaisiksi sopisivatkin. Löytöpaikan *1000014425 Nivala Korjonen* voidaan kuitenkin katsoa olevan osa laajempaa muinaisjäännöskokonaisuutta yhdessä asuinpaikan *535 01 0048 Nivala Junttikangas* kanssa.

Löytöpaikkojen tarkastuksiin liittyvät havainnot on esitetty suppeasti kohteittain kiinteiden muinaisjäännösten kohdekuvausten jälkeen; erillisiä karttaotteita löytöpaikoista ei kuitenkaan kohdekuvausten yhteyteen ole liitetty. Aiemmin tuntemattomia muinaisjäännös-kohteita ei kaavoitettavalta alueelta tarkastusmatkan yhteydessä löytöpaikkojen tarkastamisen lisäksi etsitty.

Tarkastuksen tulokset

Olosuhteet muinaisjäännösten nykytilan havainnointiin olivat useimmissa tarkastetuissa kohteissa hyvät, syyskynnöt oli pääosin jo suoritettu tai ne olivat juuri käynnissä. Vain yhdessä asuinpaikkakohteessa ja kahdella löytöpaikalla pelloilla kasvoi edelleen rehua, eikä pellon pinnalle mahdollisesti päätyneitä löytöjä kasvuston rehevyyden vuoksi ollut mahdollista havainnoida. Muinaiseen aktiviteettiin tai muinaisjäännöskohteiden laajuuteen liittyvät havainnot jäivät kuitenkin vähäisiksi – useissa kohteissa ei havaittu mitään, joka olisi paljastanut muinaisjäännöksen olemassaolon. Ainoa talteen otettu löytö oli piikiven kappale kohteesta 535 01 0075 Nivala Pirttipera. Kyseinen löytö on todennäköisesti peräisin piilukkotyypin aseiden iskurista, ja siten iältään historialliselle ajalle sijoittuva.

Kaikkiaan voidaan todeta, että Nivalan keskustan osayleiskaava-alueelle tehty kaksi-päiväinen kiinteiden muinaisjäännösten tarkastusmatka tuotti havaintoja, jotka vahvistivat alueen muinaisjäännös-kohteiden tutkimuksellisesta potentiaalista ja nykytilasta jo aiemmin muodostuneita käsityksiä. Yksikään alueen muinaisjäännös ei ole koskemattomassa tilassa, ja on mahdollista, että useiden kohteiden alkuperäinen esihistoriallinen kulttuurikerros on viljelyn myötä täysin sekoittunut ja tuhoutunut. Kuitenkin, mikäli alueen kiinteiden muinaisjäännösten välittömään läheisyyteen suunnitellaan rakennustoimintaa, on kyseisillä kohteilla vielä syytä suorittaa lisätutkimuksia, joilla selvitetään, onko peltokerroksen alla yhä säilynyt häiriintymätöntä muinaista kulttuurikerrosta.

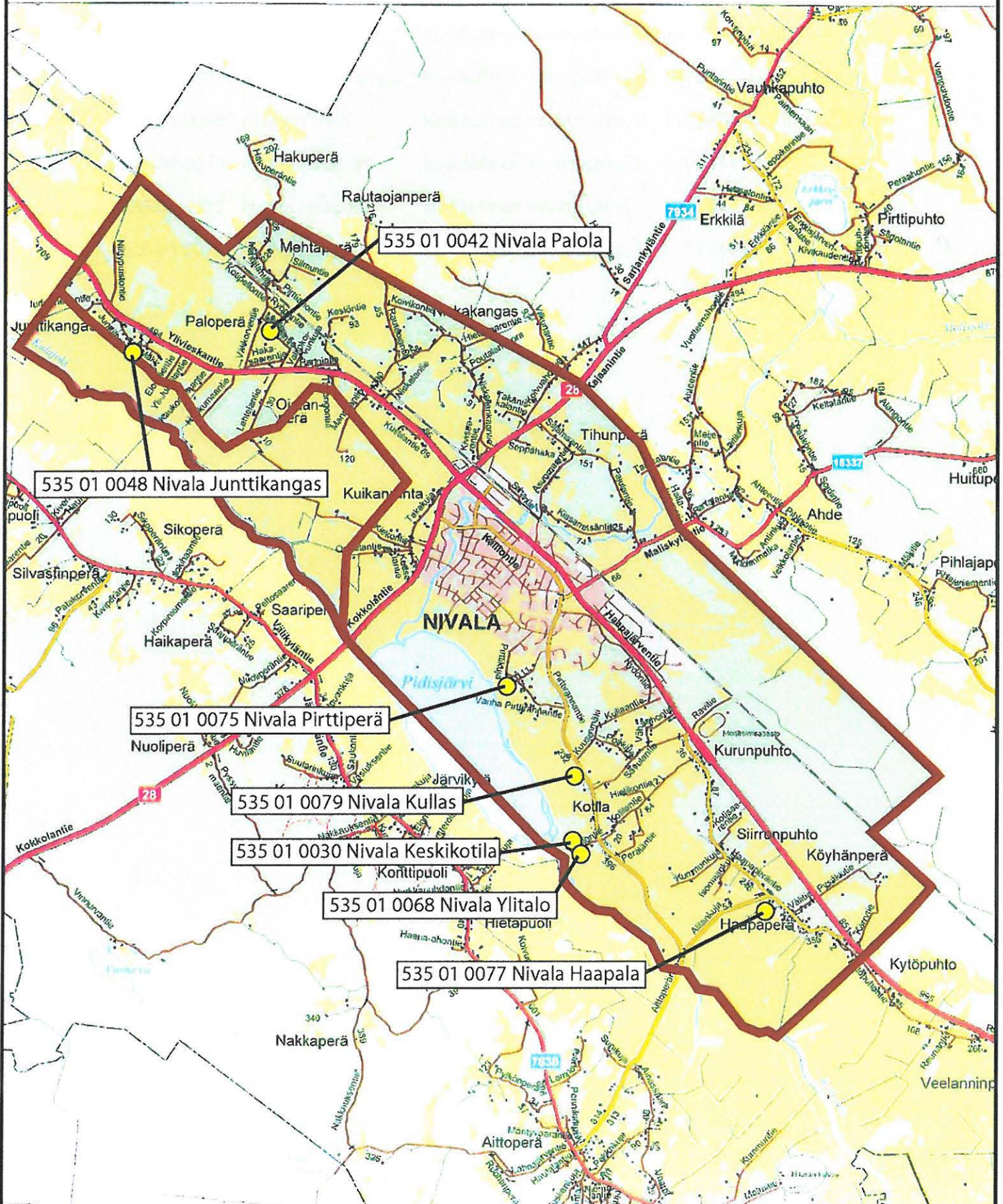
Oulussa 23.10.2009

FM Sami Viljanmaa

Yleiskartta Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista kiinteistä muinaisjännöksistä 1:70 000

Luettelo Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista kiinteistä muinaisjäännöksistä

535 01 0030 Nivala Keskikotila kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 02 PIDISJÄRVI

535 01 0042 Nivala Palola kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 03 NIVALA

535 01 0048 Nivala Junttikangas kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 03 NIVALA

1000004715 ~~535-01-0068~~ Nivala Ylitalo kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 02 PIDISJÄRVI

10000 4727 ~~535-01-0075~~ Nivala Pirttipera kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 03 NIVALA

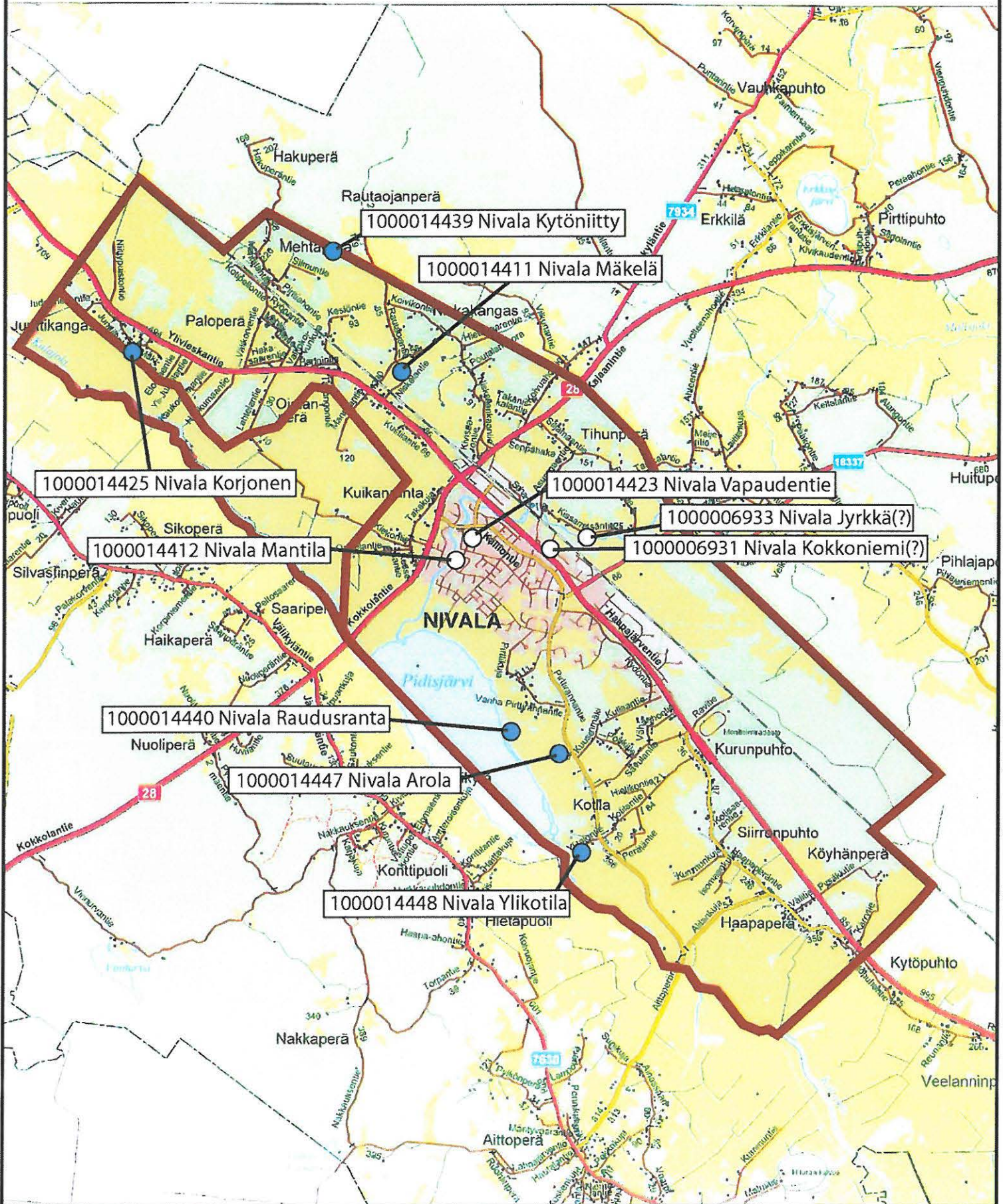
10000 4730 ~~535-01-0077~~ Nivala Haapala kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 05 KARVOSKYLÄ

10000 4732 ~~535-01-0079~~ Nivala Kullas kivikautinen asuinpaikka, II PK 2344 02 PIDISJÄRVI

Yleiskartta Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista esihistoriallisista löytöpaikoista 1:70 000

● Tarkastettu kohde   ○ Tarkastamaton kohde

Luettelo Nivalan keskustan osayleiskaava-alueella sijaitsevista esihistoriallisista löytöpaikoista

1000006931	Nivala Kokkoniemi	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000006933	Nivala Jyrkkä	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000014411	Nivala Mäkelä	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000014412	Nivala Mantila	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000014423	Nivala Vapaudentie	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000014425	Nivala Korjonen	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000014439	Nivala Kytöniitty	irtolöytöpaikka	PK 2344 03 NIVALA
1000014440	Nivala Raudusranta	irtolöytöpaikka	PK 2344 02 PIDISJÄRVI
1000014448	Nivala Ylikotila	irtolöytöpaikka	PK 2344 02 PIDISJÄRVI
1000014447	Nivala Arola	irtolöytöpaikka	PK 2344 02 PIDISJÄRVI

535 01 0030

Nivala Keskikotila

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat?
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 02 PIDISJÄRVI
Koordinaatit: p = 7089 441, i = 3400 965, z = 75 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Nivala
Tila: *Keskitalo* 28:149
Omistajat 1: Karppinen Tuomo ja Anni, Vilhontie 3 A 1, 01900 Nurmijärvi
Omistajat 2: Sarja Elina ja Pauli, Ylitalontie 12, 85500 Nivala

KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Nivalan kirkosta noin 4,5 km eteläkaakkoon, pellolla Keskitalon kaakkoispuolella. Kohteen löysi Markku Heikkinen vuonna 1984 tarkastaessaan 1800-luvulla löytyneen kiviesineen löytöpaikkaa. Heikkinen löysi tuolloin paikalla sijaitsevan talon kaakkoispuolelta pelto-ojasta kvartsi-iskoksen ja pellolta muutamia palaneita kiviä. Suorittaessaan Nivalan inventointia vuonna 2005 myös Satu Koivisto tarkasti paikan, mutta tuolloin pellot olivat korkean kasvuston peitossa.

TARKASTUSKERTOMUS

Käydessäni paikalla havaitsin, että osa Keskitalon kaakkoispuolen pellosta oli joitain päiviä aiemmin kynnety, alkaen talosta noin 40 metrin etäisyydellä sijaitsevan suuren kivilohkareen tasalta. Kynnetty ala oli noin 30 metriä leveä ja ulottui koillis-lounaissuuntaisena metsän reunasta hyvän matkaa Keskitalon korkeustasoa alemmas liki Pidisjärven rantaan. Kynnös oli ulottunut kohtalaisen syväälle, osin aiemmin kyntämättömäänkin maahan saakka. Maaperä paikalla oli savensekaista, lähes täysin kivetöntä hienoa hietaa. Mitään muinaiseen asutukseen viittaavaa en kuitenkaan havainnut. Todennäköisesti paikalla sijaitseva asuinpaikka on varsin pienialainen ja suurelta osin tai kokonaan tuhoutunut peltoviljelyksen yhteydessä.

Kohde tarkastettu: 15.10.2009

Aiemmat tutkimukset:	Markku Heikkinen tarkastus	1984
	Satu Koivisto inventointi	2005

Aiemmat löydöt:	KM 3549:11	kiviesineen katkelma	1898
	KM 22377	kvartsi-iskos	1984

Kuvat: ks. raportin kansikuva.

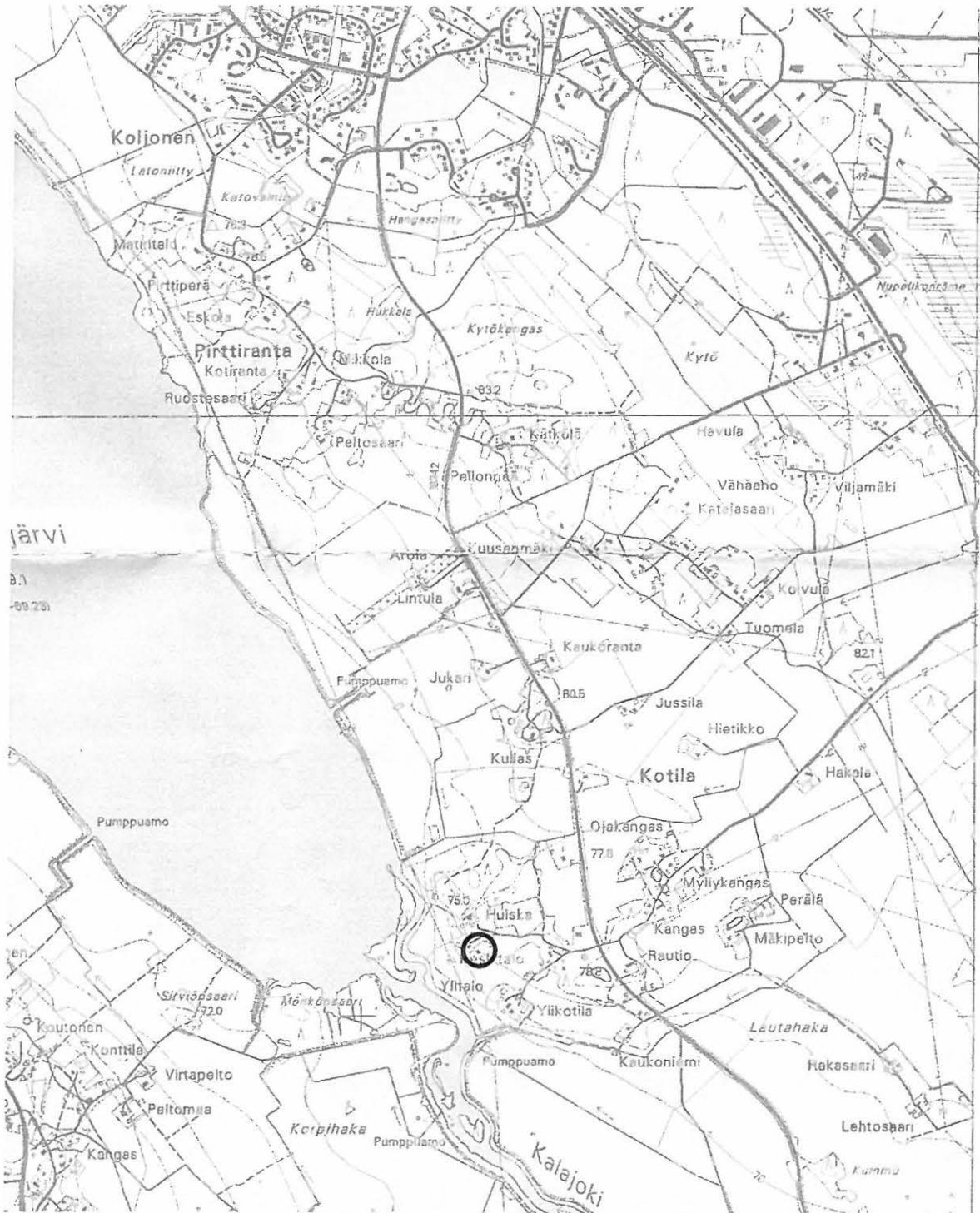
Kartta: Ote peruskartasta 2344 02 PIDISJÄRVI, 1:20 000

535 01 0030 Nivala Keskikotila

kivikautinen asuinpaikka

PK 2344 02 PIDISJÄRVI

p = 7089 441, i = 3400 965, z = 75 m mpy

S. Viljanmaa, Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen
kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 2009

535 01 0042

Nivala Palola

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännystyyppi: asuinpaikat?
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7096 839, i = 3397 105, z = 77,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Nivala
Tila: *Pikkuvainio* 6:187
Omistajat: Palola Rauno ja Anne, Mehtäläntie 86 as 2, 85500 Nivala

KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Nivalan kirkosta noin 4,2 km luoteeseen, Paloperällä, Mehtäläntien eteläpuolella, kivikkoisen kankaan ja savipellon rajalla. Kohteen löysi Markku Heikkinen vuonna 1984 tarkastaessaan kahden 1800- ja 1900-luvuilla peltotöissä löydetyn tasataltan löytöpaikkaa. Tällöin Heikkinen löysi noin kymmenen metrin päästä maantiestä etelään pellolta kvartsi-iskoksen. Kohde sijoittuu muinaisen pienen saaren eteläreunalle.

TARKASTUSKERTOMUS

Koordinaattien osoittamalla paikalla Mehtäläntien eteläpuolella oli vasta kynnettyä savista peltoa, jolla oli myös runsaasti pienehköjä, läpimitaltaan alle 10 cm kokoisia kiviä, jotka eivät kuitenkaan vaikuttaneet palaneilta. Mitään merkkejä muinaisesta asutuksesta paikalla en havainnut. Pohjoispuoli Mehtäläntiestä on rakennettua, eikä rikkoutunutta maanpintaa kyseisellä puolella ollut havainnoitavissa. Todennäköisesti Heikkisen havaitsema asuinpaikka on pääosin tuhoutunut peltoviljelyksen myötä.

Kohde tarkastettu: 16.10.2009

Aiemmat tutkimukset: Markku Heikkinen tarkastus 1984

Aiemmat löydöt: KM 4376:1-2 kaksi tasatalttaa 1904
KM 22378 kvartsi-iskos 1984

Kuvat: ks. kuvaliite, kuva 1.

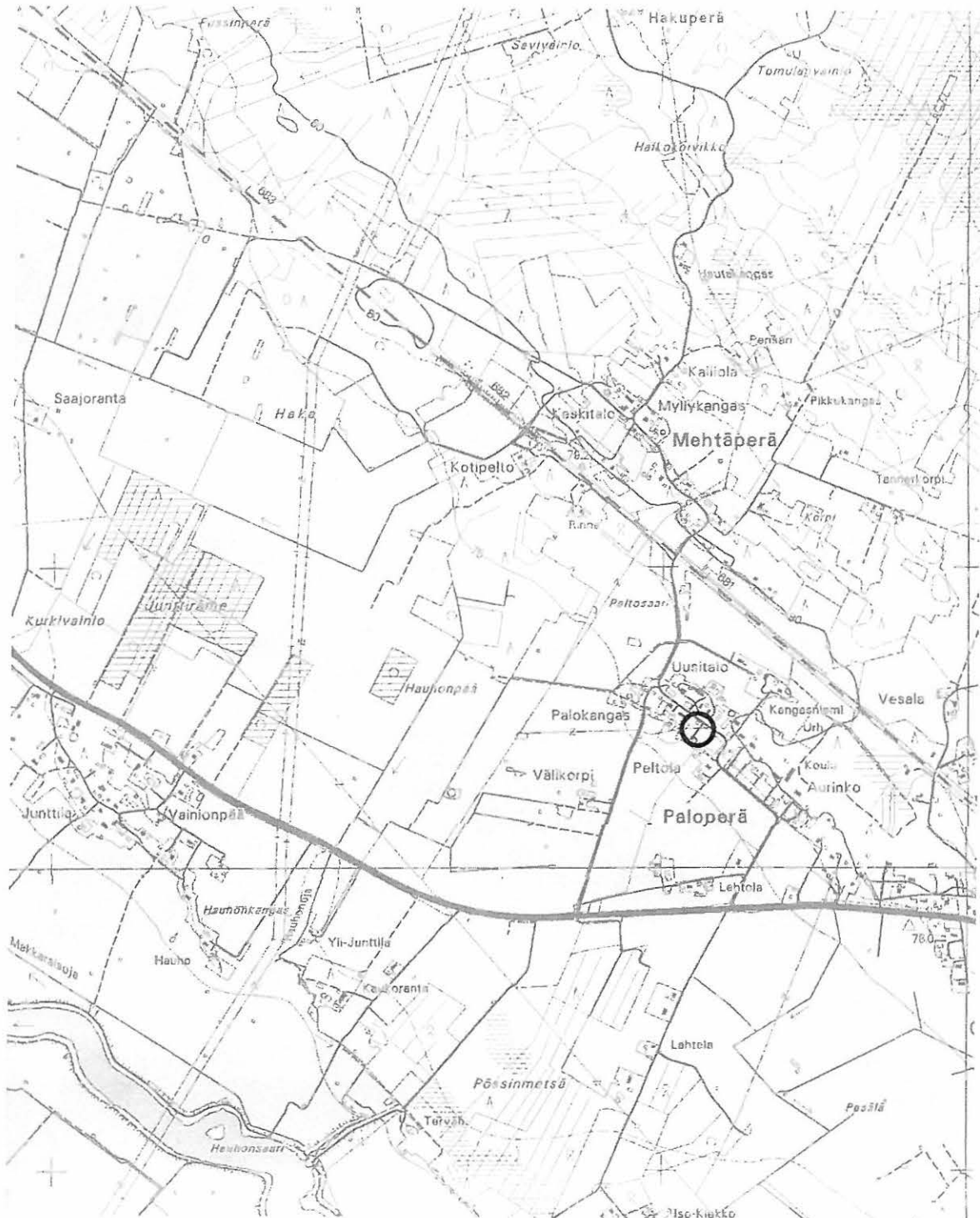
Kartta: Ote peruskartasta 2344 03 NIVALA, 1:20 000

535 01 0042 Nivala Palola

kivikautinen asuinpaikka

PK 2344 03 NIVALA

p = 7096 839, i = 3397 105, z = 77,5 m mpy

S. Viljanmaa, Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen
kiinteiden muinaisjännösten tarkastus 2009

535 01 0048

Nivala Junttikangas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7096 594, i = 3395 091, z = 72,5 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Välikylä
Tila 1: Takajunttila 1:112
Omistajat 1: Korjonen Seija ja Harri, Junttilantie 29, 85500 Nivala
Tila 2: Villentalo 1:113
Omistajat 2: samat omistajat kuin edellä

KOHDEKUVAUS

Kivikautinen asuinpaikka 535 01 0048 Junttikangas sekä kivi- ja rautakautinen löytöpaikka 535 04 0045 Korjonen sijaitsevat Nivalan kirkosta noin 5,5 km luoteeseen, Korjosen talon pihapiirissä loivasti Kalajokeen päin viettävän peltorinteen yläosassa, ja ne muodostavat yhtenäisen muinaisjäännöskokonaisuuden. Kasvimaasta Korjosen talon ja peltojen välistä on löydetty tuuran kärkiosa ja kivinen keihäänkärki. Paikalta on myös tietoja lieden jäännöksistä, ja Kalajoen rantavedestä noin 700 metriä Korjosen talosta eteläkaakkoon on löytynyt kourutaltilta. Lisäksi alueelta on löytynyt rautainen keihäänkärki. Markku Heikkinen totesi kyseisten esineiden löytöpaikkoja tarkastaessaan vuonna 1984, että "paikan sijainti, korkeus ja löydöt viittaavat asuinpaikan olemassaoloon".

TARKASTUSKERTOMUS

Käydessäni paikalla Korjosen tilan eteläpuolella sijaitsevat saviset pellot olivat osittain kynnettyinä. Tilalla ei oltu kotona, ja pihamaalla en tavannut merkkejä muinaisesta aktiviteetista. Havainnoin peltojen yläosaa lähellä asutuksen rajaa, mutta savisen pelto-kerroksen seassa ei näkynyt mitään arkeologisesti merkittävää. Aiempien löytöjen ja havaintojen perusteella Korjosen tilan pihapiirissä ja ehkä osin peltojen yläosassa kuitenkin sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka lienee suurimmaksi osaksi tuhoutunut asutuksen ja peltoviljelyn seurauksena. Rautainen keihäänkärki voi olla irtolöytö. Kohteen laajuuden, luonteen ja säilymisasteen tarkempi määrittäminen vaatisi lisätutkimuksia.

Kohde tarkastettu: 16.10.2009

Aiemmat tutkimukset:	Markku Heikkinen	tarkastus	1984
Aiemmat löydöt:	KM 11744	tuuran katkelma	1947
	Nivalan museo 50	keihäänkärki (piitä?)	1962
	Nivalan museo?	kourutaltilta	-
	Raudaskylän Krist. Op.	tuuran katkelma (sama kuin KM 11744?)	
	KM 22384	rautainen keihäänkärki	1984

Kuvat: ks. kuvaliite, kuva 2.

Kartta: Ote peruskartasta 2344 03 NIVALA, 1:20 000

100000 4715

535-01-0068

Nivala Ylitalo

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 02 PIDISJÄRVI
Koordinaatit: p = 7089 198, i = 3401 048, z = 70 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Nivala
Tila 1: Ylitalo 29:89
Omistajat 1: Ylikotila Pentti ja Ari, Ylitalontie 36, 85500 Nivala
Tila 2: Ylikotila 29:118
Omistaja 2: Ylikotila Jani, Ylitalontie 37, 85500 Nivala

KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Nivalan kirkosta noin 5 km eteläkaakkoon, Pidisjärven itärannalla, Kalajoen suulla. Kohteen löysi Satu Koivisto vuonna 2005 hänen tarkastaessaan kiviesineiden löytöpaikkoja Pidisjärven itäpuolella Nivalan inventoinnin yhteydessä. Hän havaitsi tuolloin Ylitalon päärakennuksen koillispuolella sijaitsevalla pellolla lähellä puutarhan rajaa hietaisempaa peltomaata, palaneita kiviä sekä kvartsi-iskoksen.

TARKASTUSKERTOMUS

Käydessäni paikalla Ylitaloa ja Ylikotilaa ympäröivillä pelloilla kasvoi rehua, joten havaintoja kohteen maaperästä ei ollut mahdollista pikaisella tarkastuskäynnillä tehdä. Ilmeisesti kohteen tila on säilynyt Koiviston inventoinnin jälkeen ennallaan. Todennäköisesti kohde on ainakin osittain tuhoutunut peltoviljelyksessä.

Kohde tarkastettu: 15.10.2009

Aiemmat tutkimukset: Satu Koivisto inventointi 2005

Aiemmat löydöt: Nivalan museo 1485 (liippa?) -
KM 35445 kvartsi-iskos 2005

Kuvat: ks. kuvaliite, kuva 3.

Kartta: Ote peruskartasta 2344 02 PIDISJÄRVI, 1:20 000

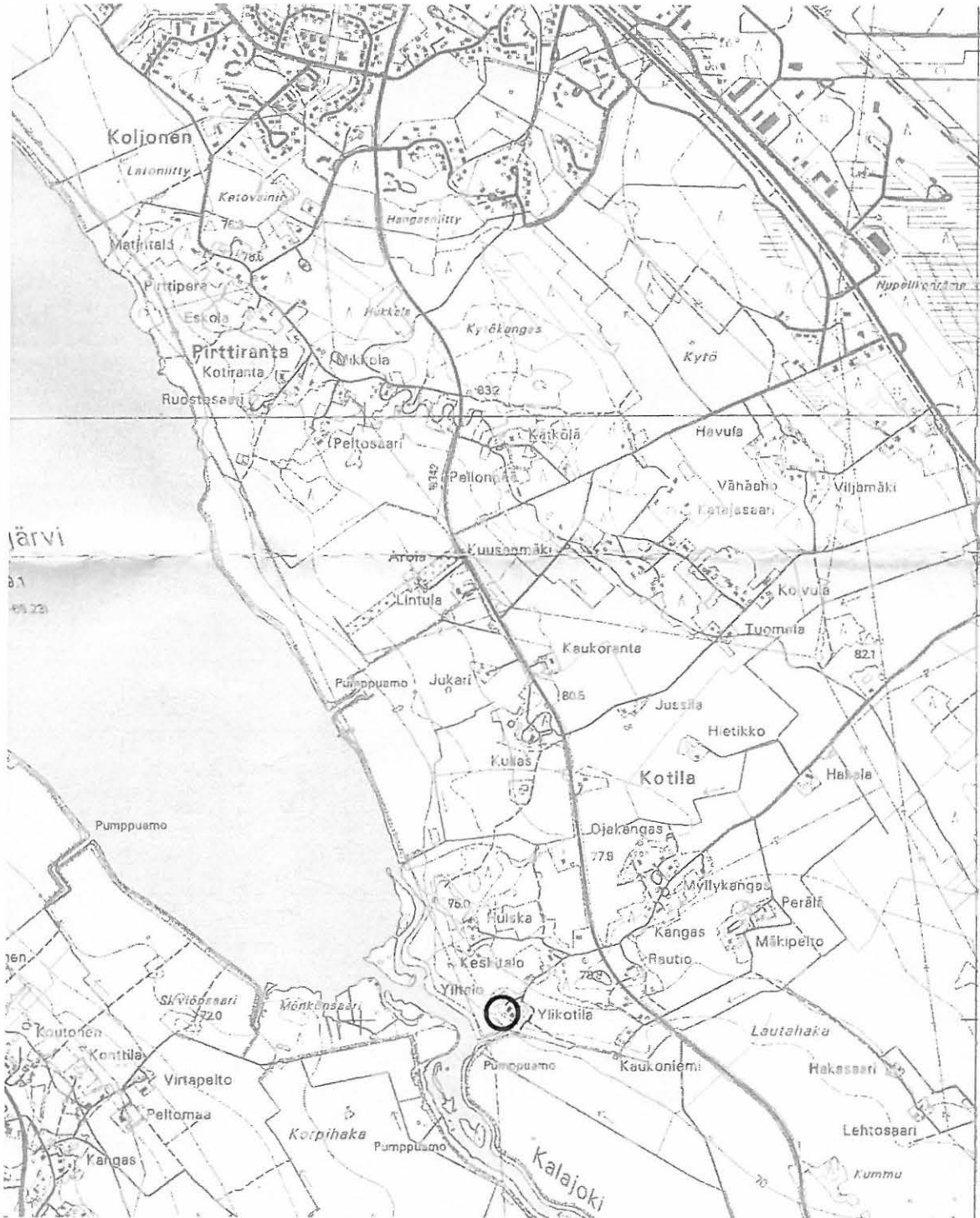

535 01 0068 Nivala Ylitalo

kivikautinen asuinpaikka

PK 2344 02 PIDISJÄRVI

p = 7089 198, i = 3401 048, z = 70 m mpy

S. Viljanmaa, Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen
kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 2009

100000 4727

535 01 0075

Nivala Pirttiperä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat / löytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen / historiallinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7091 673, i = 3400 227, z = 76 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Nivala
Tila 1: *Suviranta* 23:92
Omistaja 1: Nivala Erkki, Pirttikuja 58, 85500 Nivala
Tila 2: *Vanhatalo* 23:308
Omistaja 2: sama kuin edellä

KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Nivalan kirkosta noin 2,1 km eteläkaakkoon, Pirttirannalla, Pirttiperän tilan lounaispuolella, loivasti lounaaseen laskevan peltolakeuden yläreunassa. Maaperä on savista, paikoin hietaista peltomaata. Tilan pellostä on löytynyt 1800-luvulla kaksi kivi-esinettä. Paula Purhonen tarkasti paikan vuonna 1979, mutta ei havainnut mitään kivi-kautiseen asuinpaikkaan viittaavaa. Vuonna 2005 Satu Koivisto löysi tilan päärakennuksen alapuolella alkavan peltorinteen yläosasta kvartsia ja muutamia palaneita kiviä. Kohteen sijainnin ja löytöjen perusteella hän päätteli kyseessä olevan kivikautisen asuinpaikan.

TARKASTUSKERTOMUS

Käydessäni paikalla havaitsin, että Pirttiperän tilan päärakennuksen lounaispuoliset pellot oli kynnetty ja mahdollisten löytöjen havainnointiin oli hyvät edellytykset. En kuitenkaan havainnut mitään yksiselitteisesti esihistoriallisesta aktiviteetista kertovia löytöjä. Muutamia palaneita kiviä oli kynnöksen seassa lähellä puutarhan rajaa. Kvartsia en tavannut kohteesta lainkaan, mutta sitä vastoin löysin kappaleen piikiveä. Vaaleanharmahtavaa kappaletta on selvästi työstetty, mutta muotonsa perusteella se vaikutti todennäköisemmin piilukon iskurista peräisin olevalta kuin kohteen kivikautisten asukkaiden työstämältä. Kyseistä kappaletta voitaneen pitää merkitykseltään lähinnä historiallisen ajan irtolöytönä.

Kohde tarkastettu: 15.10.2009

Löydöt: KM 38011 piikiven kappale (piilukon iskurista?)

Aiemmat tutkimukset: Paula Purhonen tarkastus 1979
Satu Koivisto inventointi 2005

Aiemmat löydöt: KM 2477:48 tasatalta 1886
KM 3549:7 kourutalta 1898
KM 35450 kvartsi-iskoksia 2005

Kuvat: ks. kuvaliite, kuva 4.

Kartta: Ote peruskartasta 2344 03 NIVALA, 1:20 000

535 01 0075 Nivala Pirttiperä

kivikautinen asuinpaikka / historiallinen löytöpaikka

PK 2344 03 NIVALA

p = 7091 673, i = 3400 227, z = 76 m mpy

S. Viljanmaa, Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen

kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 2009

100000 4730

535 01 0077

Nivala Haapala

PERUSTIEDOT

Muinaisjännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 05 KARVOSKYLÄ
Koordinaatit: p = 7088 442, i = 3403 716, z = 82 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Nivala
Tila 1: *Haapa-aho* 2:64
Omistajat 1: Rajaniemi Sisko, -
Rajaniemi Raija, Jääkärinkatu 6 A 17,00150 Helsinki
Rajaniemi Veli, Pikalähetintie 18 A 8, 00620 Helsinki
Rajaniemi Jouko, Isonvillasaarentie 7 P174,00960 Helsinki
Rajaniemi Jarmo ja Päivi, Haapaperäntie 282, 85500 Nivala
Tila 2: *Haapala* 2:99
Omistajat 2: Rajaniemi Johannes, oikeudenomistajat ja
Rajaniemi Toini, Haapaperäntie 282, 85500 Nivala
Tila 3: *Uusimaa* 2:101
Omistajat 3: Rajaniemi Toini ja Seppo, Haapaperäntie 291, 85500 Nivala
Rajaniemi Jani, Haapaperäntie 290, 85500 Nivala
Tila 4: *Rajala* 2:105
Omistajat 4: Rajaniemi Jarmo ja Päivi, Haapaperäntie 282, 85500 Nivala
Tila 5: *Päättalo* 3:252
Omistaja 5: Kangas Kerttu, Haapaperäntie 296, 85500 Nivala
Tila 6: *Päiväaho* 95:0
Omistajat 6: Vähäaho Pauli ja Maarit, Haapaperäntie 266 B, 85500 Nivala

KOHDEKUVAUS

Kohde sijaitsee Nivalan kirkosta noin 6,5 km kaakkoon Haapaperällä, loivasti Kalajokeen viettävän peltorinteen yläosassa. Haapalan talon mailta on löytynyt kolme tasataltaa, jotka on lunastettu Kansallismuseon kokoelmiin vuonna 1886. Suurpiirteistä löytöpaikkaa "Haapalan talon pelto" tarkastaessaan Satu Koivisto löysi vuonna 2005 peltorinteen yläosasta läheltä asutuksen rajaa mahdollisen kvartsiittiesineen ja kvartsi-iskoksen. Hän havaitsi alueella myös palaneita kiviä sekä muutamia kivilajiraaka-ainekappaleita. Havaintojensa perusteella hän päätteli alueella sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan, joka on sekoittunut ja lähes tuhoutunut peltoviljelyn vaikutuksesta.

TARKASTUSKERTOMUS

Kohteella käydessäni suurin osa asuinpaikka-alueeksi hahmotetusta alueesta oli kynnetty. Palaneita kiviä esiintyi yksittäin siellä täällä – tiheimmin niitä oli asuinpaikalle määritettyjen keskikoordinaattien osoittaman pisteen läheisyydessä. Havaitsin lisäksi yhden kvartsin, joka kuitenkin vaikutti pikemminkin palaneelta kuin isketyltä. Savensekaisen peltomullan seassa oli myös jonkin verran tiilenpaloja, posliinia ja lasia, Asuinpaikan kivikautiset kulttuurikerrokset lienevät pääosin tuhoutuneet, mutta peltokerroksen alla mahdollisesti säilyneiden jännösten paikantaminen vaatisi lisätutkimuksia.

Kohde tarkastettu: 15.10.2009

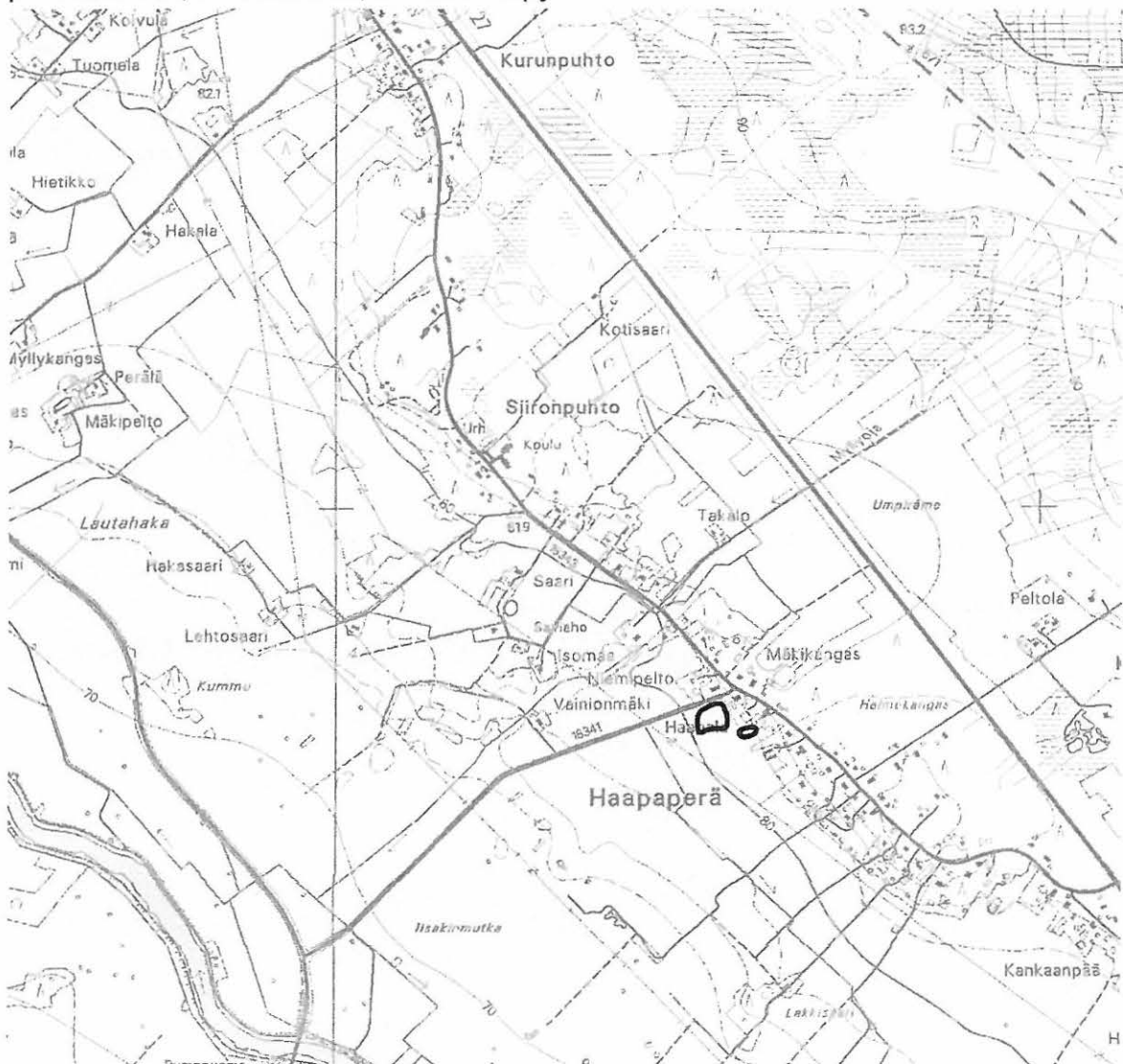
Aiemmat tutkimukset:	Satu Koivisto	inventointi	2005
Aiemmat löydöt:	KM 2477:58-59 ja :62 KM 35451	kolme tasatalltaa kvartsiittiesine ja kvartsi-iskos	1886 2005
Kuvat:	ks. kuvaliite, kuva 5.		
Kartta:	Ote peruskartasta 2344 05 KARVOSKYLÄ, 1:20 000		

535 01 0077 Nivala Haapala

kivikautinen asuinpaikka

PK 2344 05 KARVOSKYLÄ

p = 7088 442, i = 3403 716, z = 82 m mpy

S. Viljanmaa, Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen

kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 2009

100000 4732

535-01-0079

Nivala Kullas

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: II
Peruskartta: 2344 02 PIDISJÄRVI
Koordinaatit: p = 7089 976, i = 3401 314, z = 77 m mpy

OMISTAJATIEDOT

Alue tai rekisterikylä: Nivala
Tila 1: *Savula 27:84*
Omistaja 1: Kullas Raimo, Pirttirannantie 268, 85500 Nivala
Tila 2: *Kullas 27:85*
Omistaja 2: sama kuin edellä
Tila 3: *Honkaaja 28:118*
Omistaja 3: sama kuin edellä

KOHDEKuvaus

Kohde sijaitsee Nivalan kirkosta noin 4,0 km eteläkaakkoon, loivasti länsilounaaseen viettävällä pellolla Kullaksen tilan päärakennuksesta kaakkoon. Kohteen löysi Satu Koivisto inventoidessaan Nivalan muinaisjäännöksiä vuonna 2005. Hän löysi Pirttirannantien ja tämän länsipuolella kulkevan peltotien väliseltä alueelta runsaasti kvartsi-iskoksia ja muutamia kvartsiytimiä. Lisäksi hän havaitsi tiilimurskaa, lasia ja muita historiallisen ajan löytöjä lähellä Pirttirannantien länsireunalla sijaitsevaa metsäsaarekettä, jossa Kullaksen tilan vanhan isännän mukaan on sijainnut ruotusotilaan talonpaikka.

TARKASTUSKERTOMUS

Käydessäni paikalla peltoa kynnettiin juuri. Kyntöä suorittanut maanviljelijä osoitti paikan, jossa Koivisto oli havainnut jälkiä historiallisen ajan asutuksesta. Nyt paikalla ei ollut nähtävissä juuri mitään tavanomaisesta peltomullasta poikkeavaa – hiukan muuta peltoa kivisempää maa metsäsaarekkeen lähellä oli, mutta selvästi palaneita kiviä en havainnut.

Viivyin paikalla, kunnes koko Pirttirannantien ja peltotien välinen alue oli kynnetty, ja tarkkailin, josko kyntäessä esiin nousisi löytöjä. Kyntösyvyys oli enimmillään noin 40 cm, ulottuen ajoittain aiemmin kyntämättömään hietamaahan saakka. En kuitenkaan havainnut mitään merkkejä muinaisesta asutuksesta. Ehkä kvartsit ja muut mahdolliset löydöt olisivat tulleet hietaisesta ja osin savisesta peltomaasta paremmin esille vasta seuraavan sateen puhtaiksi huuhtomina. Koiviston havaintojen perusteella paikalla kuitenkin sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka tosin on peltoviljelyn ainakin osittain tuhoama.

Kohde tarkastettu: 15.10.2009

Aiemmat tutkimukset: Satu Koivisto inventointi 2005

Aiemmat löydöt: KM 35453 kvartsiytimiä ja -iskoksia 2005

Kuvat: ks. kuvaliite, kuva 6.

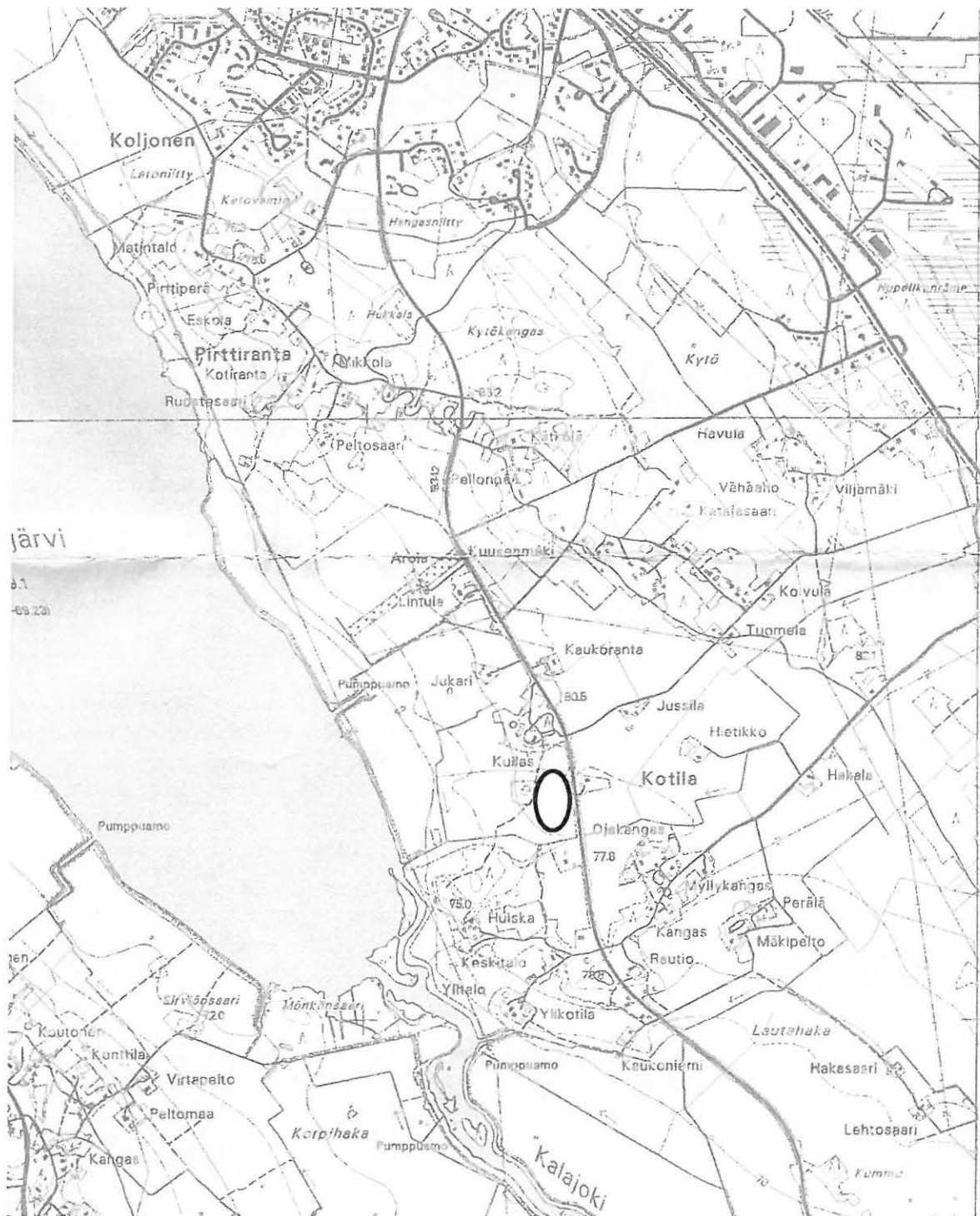
Kartta: Ote peruskartasta 2344 02 PIDISJÄRVI, 1:20 000

535 01 0079 Nivala Kullas

kivikautinen asuinpaikka

PK 2344 02 PIDISJÄRVI

p = 7089 976, i = 3401 314, z = 77 m mpy

S. Viljanmaa, Nivalan keskustan osayleiskaava-alueen
kiinteiden muinaisjäännösten tarkastus 2009

1000006931

Nivala Kokkoniemi

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: ruudut p = 7093, i = 3400 - 3401
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 1 km itäkaakkoon

ARKISTOTIEDOT

Löydöt: KM 2477:52 tuura 1886
- taltta kirjailija Kyösti Vilkunan
perikunnan hallussa
Tutkimukset: Paula Purhonen tarkastus 1979

KOHDEKUVAUS

Esine löytynyt Nivalan kirkonkylän Hyyppylän talon pellostä.

TARKASTUSKERTOMUS

Pyrin tarkastamaan löytöpaikan 15.10.2009. Paikkaa en löytötietojen epätarkkuuden vuoksi voinut kuitenkaan yksiselitteisesti ja luotettavasti paikantaa – tämän vuoksi on kyseenalaista, voidaanko kohdetta edes katsoa varsinaisesti tarkastetuksi. Purhosen tarkastuskertomuksen ja etäisyystiedon perusteella päätin kohteen sijaitsevan Nivalan vesitornin välittömässä läheisyydessä. Kyseisellä paikalla käyminen ei kuitenkaan tuottanut mitään arkeologisesti merkittäviä havaintoja. Mikäli irtolöydöt paikalta liittyvät kiinteään muinaisjäännökseen, on kyseinen jäännös todennäköisesti ainakin osin tuhoutunut rakennustoiminnan seurauksena.

1000006933

Nivala Jyrkkä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: ruudut p = 7093, i = 3401, z = n. 80 m mpy
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 800 m itäkoilliseen

ARKISTOTIEDOT

Löydöt: KM 2477:54 tasatalta 1886
Tutkimukset: Paula Purhonen tarkastus 1979

KOHDEKUVAUS

Esine löytynyt Jyrkän talon mailta, puolen kyynärän syvyydestä, ojaa kaivettaessa.

TARKASTUSKERTOMUS

Pyrin tarkastamaan löytöpaikan 16.10.2009. Kohteen sijaintitiedot olivat kuitenkin ristiriitaiset. Museoviraston kulttuuriympäristön rekisteriportaalin ilmoittamat koordinaatit viittaavat peruskartalle nimellä Jyrkkä merkittyyn taloon, mutta kyseinen talo on etäisyystietoon nähden kaksinkertaisen matkan päässä Nivalan kirkosta, ja lisäksi Purhosen tarkastuskertomukseen verrattuna väärällä puolella Malisjokea. Onkin täysin mahdollista, että "oikea Jyrkkä" sijaitseekin etäisyystiedon ilmoittamalla alueella Malisjoessa sijaitsevan Jyrkän lammen läheisyydessä. Varmuutta asiaan ei suorittamani tarkastusmatkan aikana tullut, Kartalle nimellä Jyrkkä merkityssä talossa ei paikalla käydessäni ollut ketään kotona, ja taloa ympäröiviltä kynnyiltä pelloilta en paikalla käyttämäni vajaan puolen tunnin aikana havainnut mitään muinaiseen asutukseen viittaavia merkkejä.

1000014411

Nivala Mäkelä

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7096 117, i = 3398 911, z = n. 82,5 m mpy
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 3 km pohjoiseen

ARKISTOTIEDOT

Löydöt: KM 3855:2 tasatalta 1886
Tutkimukset: Markku Heikkinen tarkastus 1984

KOHDEKUVAUS

"Löytänyt torppari Joeli Viitakangas Kirkonkylän Ojalan tilan Mäkelän torpan vesikaivoa puhdistuksessa." Heikkisen tarkastuskäynnin aikaan paikalle oli rakenteilla uusi talo, mutta talon perustuskuopissa tai talon eteläpuolisilla savipohjaisilla pelloilla ei näkynyt mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

TARKASTUSKERTOMUS

Kävin tarkastamassa löytöpaikan 16.10.2009. Mäkelän talon pihamaa oli hoidettu, ja mikäli pihan alueella on muinaisjäännös sijainnut, on se hyvin ilmeisesti myös tuhoutunut. Pellot talon eteläpuolella olivat kynnetty, mutta niilläkään ei jälkiä muinaisuudesta näkynyt.

1000014412

Nivala Mantila

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7093 426, i = 3399 505, z = n. 65 m mpy
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 0,5 km lounaaseen

ARKISTOTIEDOT

Löydöt: KM 3855:3 kaksoistaltoa 1900
P-Pohjanmaan
museo N:o 884 talta -
Tutkimukset: Paula Purhonen tarkastus 1979

KOHDEKUVAUS

"Löytänyt kirkkovärtti Jaakko Mantila Kirkonkylän Mantilan talon pellostä naurista kitkiessä." Satu Koivisto havaitsi vuonna 2005 kaupunkiasutuksen levinneen alueelle. Mikäli paikalla on sijainnut muinaisjäännös, on se ilmeisesti tuhoutunut rakennustoiminnan seurauksena. Kohdetta ei tarkastettu.

1000014423   Nivala Vapaudentie

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7093 764, i = 3399 773, z = 76 m mpy
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 0,2 km länsilounaaseen

ARKISTOTIEDOT

Löydöt:	KM 35458	kirveen teelmä	2005
Tutkimukset:	Satu Koivisto	inventointi	2005

KOHDEKUVAUS

Esine löytynyt kaupungin katutöissä 1980-luvulla. Nykyään löytöpaikan ympäristö rakennettua ja kadut asfalttipäällysteiset. Mikäli löytö on liittynyt kiinteään muinaisjäännökseen, voidaan kyseisen jäännöksen katsoa jokseenkin varmasti tuhoutuneen. Kohdetta ei tarkastettu.

1000014425   Nivala Korjonen

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivi- ja rautakautinen

Muiden tietojen osalta ks. kohde 535 01 0048 Nivala Junttikangas. Kyseessä on osa laajemmasta muinaisjäännöskokonaisuudesta, jota olen käsitellyt yhtenä kohteena.

1000014439

Nivala Kytöniitty

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 03 NIVALA
Koordinaatit: p = 7097 755, i = 3397 967, z = 87,5
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 4,4 km luoteeseen

ARKISTOTIEDOT

Löydöt: Nivalan museo 2012 taltta 1965
Tutkimukset: Markku Heikkinen tarkastus 1984

KOHDEKUVAUS

Esineen löytänyt Armas Mehtälä 1965 pellon pinnasta aurauksen jälkeen. Heikkinen totesi tarkastuksellaan maaperän olevan murakkoa ja sen alla savea. Löytöpaikka oli ollut peltojen halki menevän peltotien pohjoispuolella sijainneesta isosta kivistä noin viisi metriä pohjoiseen.

TARKASTUSKERTOMUS

Kävin tarkastamassa löytöpaikan illan jo miltei hämärtyessä 15.10.2009. Saavutettuani mielestäni Heikkisen kertomuksen mukaisen löytöpaikan koin lyhyen hämmennyksen hetken, koska missään pellolla ei näkynyt suurta kiveä. Lähin kookas kivi oli pellon länsipuolella, miltei jo metsässä, eikä sen sijainti sopinut lainkaan kohteen kuvaukseen. Pian pellon nurkalle saapui keski-ikäinen pariskunta polttamaan roskia, ja heiltä sain asiaan lisävalaistusta. Roskia polttanut mies oli ilmeisesti Armas Mehtälän poika. Hän muisti hyvin kiven olleen pellolla, ja arvioi sen läpimitan olleen noin kaksi metriä. Kuitenkin, kun pelto oli vuokrattu muiden viljeltäväksi, oli uusi viljelijä kaivauttanut kiven kaivinkoneella syvälle peltoon. Paikka siis oli oikea, mutta hyvinkin paikoillaan pysyväksi oletettu kiintopiste oli poistunut. Mitään asuinpaikkaan tai muuhun kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia seikkoja en kuitenkaan paikalla havainnut.

1000014440

Nivala Raudusranta

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännostyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 02 PIDISJÄRVI
Koordinaatit: p = 7090 851, i = 3400 235, z = n. 73 m mpy
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 2,9 km kaakkoon

ARKISTOTIEDOT

Löydöt:	Nivalan museo 2155	taltta	n. 1975
Tutkimukset:	Markku Heikkinen	tarkastus	1984
	Satu Koivisto	inventointi	2005

KOHDEKUVAUS

Esineen löytänyt Väinö Ruostesaari 1970-luvulla pellostä, noin kymmenen metrin päästä Pidisjärven rannasta, kynnön yhteydessä. Sekä Heikkinen että Koivisto pitivät talttaa todennäköisesti irtolöytönä. Maaperä paikalla on lietteistä ja kostea.

TARKASTUSKERTOMUS

Kävin löytöpaikalla 15.10.2009. Paikalla oli helppo yhtyä kohteen aiempien tarkastajien näkemyksiin taltan löytöyhteyden luonteesta. Märkä lietteinen maaperä ei juurikaan vaikuttanut asuinpaikaksi sovelialta. En siis havainnut mitään sellaista, joka olisi antanut aihetta olettaa, että paikalla mahdollisesti sijaitsisi kiinteä muinaisjäänös.

1000014448

Nivala Ylikotila

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 02 PIDISJÄRVI
Koordinaatit: ruutu p = 7089, i = 3401
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 4,3 km eteläkaakkoon

ARKISTOTIEDOT

Löydöt:	KM 3549:10	tuura	1898
	KM 6794	tasatalta	1915
Tutkimukset:	Satu Koivisto	inventointi	2005

KOHDEKUVAUS

”Kotilan kylän Ylikotilan talon vanhaa pellonojaa syventäessä löytänyt isäntä Risto Ylikotila (KM 3549:10), löysi torppari Matti Juhonpoika Yliniemi Nivalan pitäjän ja kylän Leander Ylikotilan uudismaasta ojaa kaivaessaan mullasta jokiahteella n. 60 cm syvästä. Paikka on n. 20 m Kalajoesta (KM 6794).” Löytöpaikan läheisyydessä sijaitsevat kivikautiset asuinpaikat Ylitalo ja Keskitotila. Maaperä alueella on savista, paikoin hietaista peltomaata. Inventoidessaan alueen muinaisjäännöksiä vuonna 2005 Satu Koivisto ei havainnut paikalla mitään kivikautiseen asutukseen viittaavaa, vaikka tuolloin pellot olivat avoimet ja alue siten pintapoimintaan olosuhteiltaan otollinen.

TARKASTUSKERTOMUS

Kävin löytöpaikalla 15.10.2009. Ylikotilan ja Ylitalon rakennusrypästä ympäröivät pellot kasvoivat rehevästi rehua, joten minkäänlaisten havaintojen tekeminen maaperästä ei ilman koekuopitusta ollut mahdollista. Tarkastuskäyntien kireä aikataulu ei kuitenkaan mahdollistanut koekuopitukseen ryhtymistä.

1000014447

Nivala Arola

PERUSTIEDOT

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat
Tyypin tarkenne: irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Peruskartta: 2344 02 PIDISJÄRVI
Koordinaatit: ruutu p = 7090, i = 3400
Etäisyystieto: Nivalan kirkosta noin 1,5 km kaakkoon

ARKISTOTIEDOT

Löydöt:	KM 3549:8	kivikirveen katkelma	1898
Tutkimukset:	Satu Koivisto	inventointi	2005

KOHDEKUVAUS

"Nivalan pitäjän Pirttirannan kylän (nyk. Kirkonkylä) Arolan talon pellostä löytänyt talonpoika Leander Arola." Satu Koivisto tarkasti Arolan päärakennuksen ja järven rannan väliset saviset pellot inventoidessaan Nivalan muinaisjäännöksiä vuonna 2005. Hän ei kuitenkaan havainnut mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

TARKASTUSKERTOMUS

Tarkastin paikan 15.10.2009. Lähimpänä marjatilaa olevat pellot olivat kyntämättä, joten totesin niiden havainnoimisen hyvin nopeasti ilmeisen hyödyttömäksi. Arolan länsipuolella, alkaen reilun sadan metrin päässä pihapiiristä, oli kuitenkin kynnettyä peltoa, ja kyseiseltä alueelta pyrin löytämään merkkejä muinaisesta aktiviteetista. En kuitenkaan löytänyt mitään, mikä olisi osoittanut paikalla olleen asutusta kivikaudella, tai ylipäätään esihistoriallisena aikana.

Kuva 1. Muinaisjäänköhde 535 01 0042 Nivala Palola. Kivikautinen asuinpaikka. Kuvattu lounaasta, Välikorventieltä. Asuinpaikka sijoittunee kynnetylle pellolle kuvassa näkyvien talousrakennusten väliin, muinaisen saaren eteläreunalle.

Kuva 2. Muinaisjäänköhde 535 01 0048 Nivala Junttikangas. Kivikautinen asuinpaikka. Kuvattu lounaasta. Asuinpaikka sijoittunee peltorinteen yläpähän ja kuvassa näkyvän Korjosen tilan pihapiiriin. Samalla alueella myös löytöpaikka 535 04 0045 Nivala Korjonen.

Kuva 3. Muinaisjäännöskohde 535 01 0068 Nivala Ylitalo. Kivikautinen asuinpaikka. Kuvattu pohjoisesta. Kvartsi-iskos ja palanutta kiveä oli tavattu päärakennuksen koillispuolelta, alueelta, joka tarkastushetkellä kasvoi rehevästi rehua.

Kuva 4. Muinaisjäännöskohde 535 01 0075 Nivala Pirttiperä. Kivikautinen asuinpaikka, historiallisen ajan löytöpaikka. Kuvattu idästä. Talteen otettu piikiven kappale löytyi pellolta, noin kymmenen metrin etäisyydeltä kuvan oikeassa reunassa olevasta koivusta.

Kuva 5. Muinaisjäännöskohde 535 01 0077 Nivala Haapala. Kivikautinen asuinpaikka.
Kuvattu lännestä, Alilankujalta. Asuinpaikka sijoittuu peltorinteen yläosaan.
Kuvassa asuinpaikan läntisintä osaa. Löydöt runsaimpia lähellä taustalla näkyvän asutuksen rajaa.

Kuva 6. Muinaisjäännöskohde 535 01 0079 Nivala Kullas. Kivikautinen asuinpaikka. Kuvattu luoteesta, Pirttirannantien länsipuolella olevan metsäsaarekkeen reunasta. Syyskyntö juuri meneillään. Asuinpaikka ulottunee taustalla näkyvän ladon tasalle saakka.